

Marknadsutblick Swedavia 2025–2040

Uppdaterad 2025-11-05

Bakgrund och sammanfattning

Swedavia har efter pandemin övergått till att bedöma flygmarknadens utveckling i ett 15 årigt perspektiv. Orsaken till detta är de stora osäkerheter som pandemin förde med sig i kombination med större strukturella förändringar av flygmarknaden som följt i pandemins spår. Vi bedömer att denna tidshorisont i nuvarande situation är en rimlig tidshorisont för att göra antaganden som sedan kan omsättas i en trafikprognos. Vi beskriver endast trafikutvecklingen avseende antal passagerare och inte antal rörelser. Vi beskriver utvecklingen endast på aggregerad nivå och inte på enskild flygplatsnivå.

Under de senaste åren har kvalitativa studier, baserat på AI analys och värderingsforskning, genomförts för att undersöka utsikterna för trafikutvecklingen. I denna marknadsutblick har vi lagt till ett avsnitt som beskriver resultaten av dessa studier. Vi har även genomfört en mer traditionell prognos där justeringar gjorts utifrån förändringar i korrelationen mellan olika makroekonomiska parametrar.

Slutsatserna av detta arbete är att flygresandet från Swedavias flygplatser kommer att fortsätta att växa under perioden fram till 2040. Tillväxten drivs av människors behov av att mötas, ett behov som inte kommer att minska, utan snarare öka över tid. Tillväxten består främst av ett ökat privatresande utrikes, medan trenden med ett förändrat tjänsteresande kommer att bestå. Inrikesresandet kommer under perioden att ha en svag utveckling då alternativa transportsätt förbättras i kombination med flera digitala möten som minskar behovet av över dagen resor.

Sammantaget bedömer vi att trafikutvecklingen på total nivå kommer att öka med i genomsnitt knappt 3% per år fram till 2040. I tidigare prognoser, innan pandemin, har denna trafikutveckling legat på i genomsnitt 4% per år. Orsaken till att trafikutvecklingen bedöms bli något begränsad har framför allt att göra med att flygbranschen under denna period är mitt uppe i en klimatomställning. Denna klimatomställning kommer att medföra ökade kostnader för flygresandet, vilket kommer att dämpa efterfrågan under perioden. Det underliggande behovet att resa med flyg kommer däremot inte att minska under perioden, utan snarare öka.

Kvalitativa studier avseende framtidens resande

Swedavia har under de senaste åren låtit genomföra kvalitativa studier med hjälp av AI teknik och värderingsforskning för att bedöma utsikterna för trafikutvecklingen över tid. Studierna har nyttjat olika metodiker, men slutsatserna är påfallande samstämmiga oavsett metodik.

Slutsatserna av dessa studier är att:

Det vi idag kallar för upplevelsekonsumtion kommer att bli allt viktigare i framtiden. Resandet är en nyckel för denna upplevelsekonsumtion. Att träffas fysiskt kommer inte att kunna ersättas av digitala möten i den omfattning som många bedömare gör gällande. Digitala möten kommer främst att ersätta enklare fysiska möten och medför framför allt en lägre trafikutveckling på inrikes sidan.

Förståelsen för ensamhetens negativa konsekvenser för hälsan växer. Närvaron i den fysiska platsen och det som kallas närvarokapital kommer fortsatt att vara viktigt. Framtidens generationer kommer att vilja flyga lika mycket eller till och med ännu mer än dagens generationer. Flygresandet kommer att öka, speciellt semesterresandet, men däremot kommer antagligen trenden med minskat affärsresande att bestå.

Flygets klimatpåverkan kan förväntas minska dramatiskt. En stark teknologisk utveckling och omställning kommer helt omdana de flygplan som finns idag, även om det kommer att ta en viss tid innan flyget är fossilfritt. Enligt nuvarande färdplan ska flyget i Sverige vara fossilfritt år 2045. De ekonomiska och politiska drivkrafterna bakom en sådan förändring är mycket stora. Sverige kommer ha en viktig roll i en alltmer multipolär värld. Att ha goda flygförbindelser blir centralt, speciellt eftersom Sverige är ett exportberoendeland med en geografisk position som gör flyget helt nödvändigt.

AI genererad bild som beskriver framtidens flygplats utifrån framtidsstudier

Marknadsutblick 2025–2040

Metodik

Swedavia har uppdaterat sina regressionsanalyser, för utrikestrafiken har perioden 2008-2019 använts och perioden 2011–2019 för inrikestrafiken mot historisk BNP-utveckling.

Utrikestrafiken avser perioden 2008-2019 för att fånga en hel konjunkturcykel medan inrikestrafiken växte kraftigt 2008-2010 vilket inte återspeglar utvecklingen senaste decenniet.

För summan av inrikestrafiken var korrelationen 0,3 och för varje MSEK i BNP tillkom 0,6 inrikes resenärer enligt analysen, det ger att antalet inrikes resenärer bör växa med 1,2–1,7% per år enligt Konjunkturinstitutets BNP-prognos

För summan av utrikestrafiken var korrelationen 0,96. Tillväxten var under perioden 8,3 utrikespassagerare per MSEK i BNP för Stockholm och 2,4 för Göteborg, vilket skulle ge en total tillväxt om ca 4% per år.

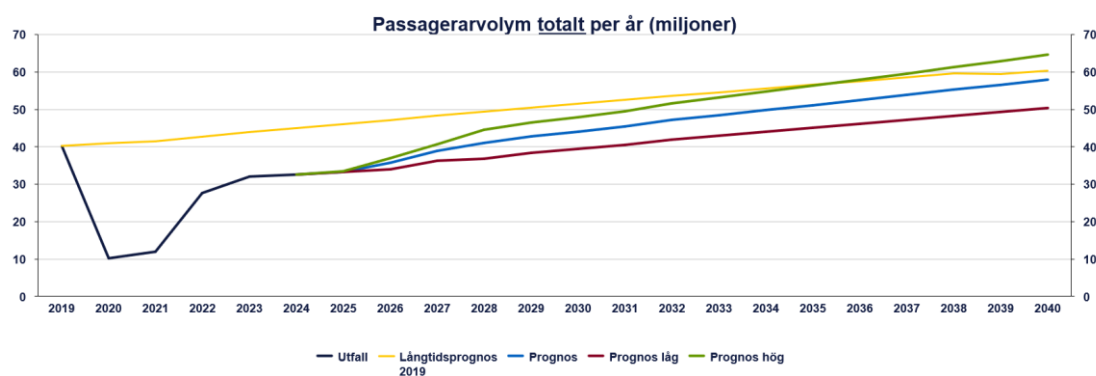
I långtidsprognosen från 2019 användes befolkningsutveckling för inrikes utvecklingen. I nya analyser inklusive 2019 framkom att korrelationen var låg. Dessutom antas befolkningen i Norrbotten minska över tid enligt SCB vilket inte är i linje med ekonomiska tillväxten i exempelvis Kiruna och Luleå.

I långtidsprognosen från 2019 dämpades tillväxten av beräknade faktorer baserade på oljepris, priser på EU ETS, SAF och dess implementering enligt Flygets färdplan

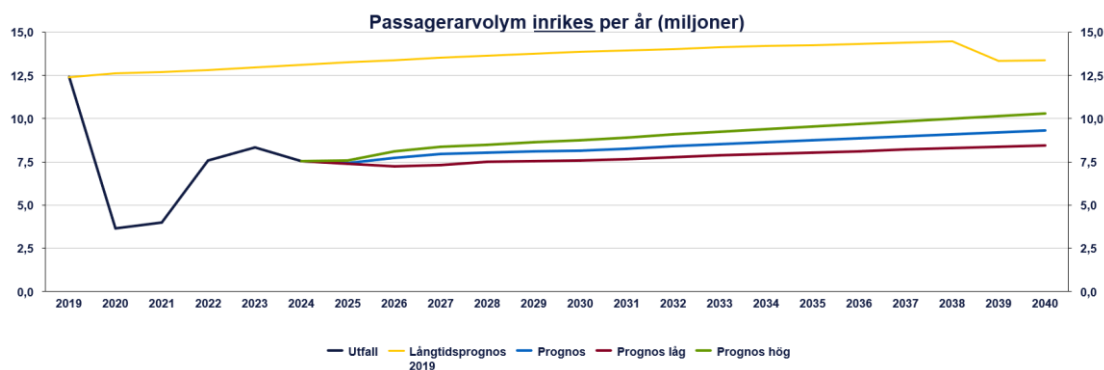
I denna omgång har ingående parametrar, såsom bränslepriser och priser för utsläppsrätter, uppdaterats för att beakta kostnaderna förknippade med flygets klimatomställning enligt nu gällande Färdplan.

Utifrån denna metodik har följande prognos beräknats.

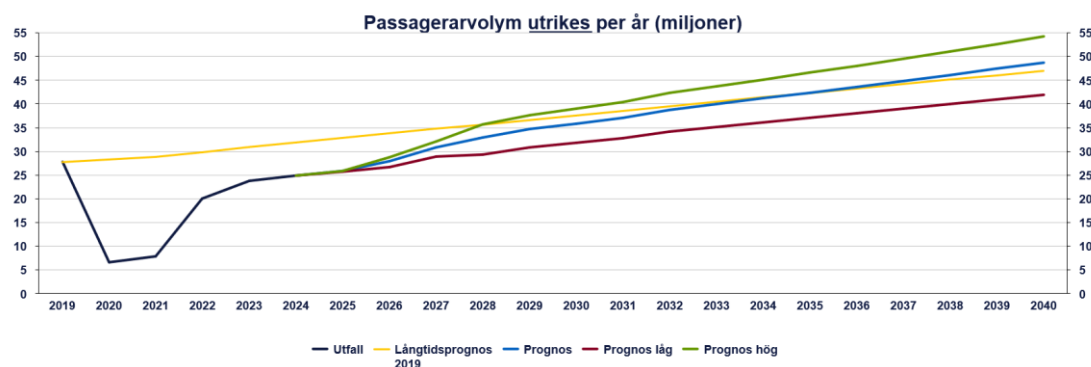
Prognos

Tillväxten 2029–2040 blir knappt 3% per år i snitt att jämfört med perioderna 2002–2019, 2008–2019 samt 2011–2019 då de varit drygt 4% per år. Trafikvolymen beräknas enligt huvudprognosen att vara tillbaka på samma nivå som innan pandemin kring 2027.

Inrikestrafiken bedöms under perioden att ha en svag utveckling på i genomsnitt straxt över 1% per år. Inte ens i det höga prognossценariot är trafikvolymen för inrikestrafiken tillbaka på samma nivåer som innan pandemin under perioden fram till 2040.

Utrikestrafiken bedöms däremot återhämta sig snabbare, med en genomsnittlig tillväxt på drygt 3% per år. Utrikestrafiken bedöms vara tillbaka på samma nivå som innan pandemin redan 2026 enligt huvudprognosen.